



# Representantforslag 36 S

(2013–2014)

fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad, Heidi Greni, Per Olaf Lundteigen, Geir Pollestad og Trygve Slagsvold Vedum

Dokument 8:36 S (2013–2014)

## Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marit Arnstad, Heidi Greni, Per Olaf Lundteigen, Geir Pollestad og Trygve Slagsvold Vedum om at Stavanger Havnesilo blir opprettholdt som kornlager

Til Stortinget

### Bakgrunn

1928 ble Statens Kornforretning etablert, og fikk i oppgave å lagre korn til ett års forbruk gjennom å kjøpe opp korn fra norske bønder. Den norske kornproduksjonen var økende frem til starten av 2000-tallet. I 2004 ble beredskapslagringen avvirket fordi den nasjonale produksjonen ble ansett å være tilstrekkelig, og verdensmarkedet ble vurdert til å kunne sikre leveranser til Norge.

I dag er den nasjonale kornproduksjonen fallende. Kornarealet i Norge har blitt betydelig mindre siden 1991, og avkastningen per dekar har stagnert. I tillegg har Norge en forventet befolkningsvekst på 20 pst. de neste 20 årene. De norske kornavlingene var høsten 2013 de laveste på 37 år, og resultatet ble en import på nesten 60 pst.

Vurderingene som ble gjort for ti år siden, kan ikke lenger sies å være gjeldende. Varmere og våtere klima gir lavere matkornandel, svekker kvaliteten på førkornet og gir lavere totalt volum. Internasjonalt har høyere oljepris medført at mer mat blir brukt til biodrivstoff. En større middelklasse har i mange land økt etterspørselen ytterligere.

Bare 20 pst. av hveten som blir dyrket handles internasjonalt, og bare 10 pst. av førkornet. Sammen med resten av verdens befolkning er man avhengige av overskuddet fra kornproduksjonen i 3–4 store eks-

portland. Det er ingen fungerende internasjonale mekanismer som sikrer en mulig byrdefordeling mellom importland og eksportland i tilfelle knapphet på korn.

Daværende forsvarssjef Harald Sunde uttalte til VG i august 2013 at:

«mangel på mat kan destabilisere hele samfunn. Den forholdsvis lave norske egenproduksjonen av mat gjør oss sårbare hvis vi skulle bli rammet av en stor atomulykke eller andre alvorlige kriser.»

I den rød-grønne regjeringens forslag til statsbudsjett for 2014 var det avsatt 5 mill. kroner til beredskapslagring av matkorn. Forslaget ble fjernet, men det var enighet mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre om en utredning om behovet for beredskapslager. Dette til tross for at det ble lagt fram en tilsvarende analyse av Statens landbruksforvaltning i januar 2013.

Det har den siste tiden blitt kjent at Cermaq ønsker å selge Stavanger Havnesilo. Anlegget har en lagringskapasitet på 195 000 tonn korn, som tilsvarende den årlige importen av matkorn. Frem til 2004 dekket dette anlegget en stor del av det norske beredskapslageret. Blir anlegget nå solgt og revet til fordel for boliger, vil det minimere muligheten til å reetablere et beredskapslager.

Forslagsstillerne mener at om man kommer i en situasjon hvor man trenger kornlagrene, og må bygge disse opp på nytt, vil prisen bli svært høy. Kostnadsanslagene ligger på 6–800 mill. kroner. I tillegg kommer havn og kai, til sammen over én mrd. kroner. Det vil ta lang tid å bygge opp en infrastruktur tilsvarende det man i dag har i Stavanger, mens en kornkrise kan utvikle seg i løpet av måneder.

For Cermaq vil et salg medføre en relativt liten fortjeneste. Bare rivningskostnadene kan ifølge

Nationen 21. februar 2014 beløpe seg til 100 mill. kroner.

Ifølge rapporten «Beredskapslagring av korn» vil kostnadene ved 6 måneders beredskapslagring ligge mellom 23 og 44 mill. kroner. Med dagens rente- og prisnivå er kostnadene beregnet til 28,5 mill. kroner. Rapporten vurderer også hvordan en beredskapslagring kan finansieres, og Statens landbruksforvaltning konkluderer med å anbefale at en eventuell beredskapsordning bør finansieres over statsbudsjettet.

## **Forslag**

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen sørge for at Stavanger Havnesilo blir opprettholdt som kornlager.

6. mars 2014